

TTIP en CETA zetten niet alleen uw gezondheid op het spel

Er is al heel wat inkt gevloeid over de mooie lettercombinaties TTIP¹ en CETA². U weet wel, die vrijhandelsakkoorden die Europa onderhandelt met enerzijds de VS, en anderzijds Canada. Er wordt – terecht – gewaarschuwd voor de negatieve impact die de akkoorden zullen hebben op ons milieu, onze gezondheidszorg, onze voeding, onze democratie...

Als activisten die opkomen voor het recht op gezondheid wereldwijd, kijken ook wij met argusogen naar de CETA en TTIP-onderhandelingen. Het is immers niet alleen onze gezondheid en die van de Amerikanen en Canadezen waarover achter quasi gesloten deuren onderhandeld wordt. Mogelijk staat de gezondheid van vele miljoenen mensen, overal ter wereld, op het spel.

“De vrijhandelsakkoorden worden toch onderhandeld tussen de VS, Canada en Europa, dus Peruanen, Vietnamezen of Zuid-Afrikanen moeten er toch niet van wakker liggen?”, zal u misschien denken. “En ze gaan toch vooral over handel, en niet over gezondheid?” Tweemaal fout.

TTIP en CETA gaan over veel meer dan “handel”

Anders dan het woord “vrijhandelsakkoorden” doet vermoeden, gaan de akkoorden die vandaag onderhandeld worden over veel meer dan wat we gewoonlijk verstaan onder handel. Naast over de opheffing van importtarieven (de zogenaamde “tarifaire belemmeringen”), gaan TTIP en CETA uiteindelijk ook over de macht die aan ondernemingen gegeven wordt, en over sociale, milieu-, voedings- en gezondheidsnormen.

De definitie van vrijhandel is duidelijk een politieke kwestie. Waar liggen de grenzen van de “vrije markt” en wie bewaakt ze? Vroeger zouden we misschien in de richting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) gekeken hebben, maar die wordt hoe langer hoe meer buiten spel gehouden in belangrijke handelsonderhandelingen. Het Westen voelt zich bedreigd door nieuwe opkomende economieën als China en Brazilië die steeds meer macht en invloed krijgen binnen de WTO, en slaagt er steeds moeilijker in om haar regels op te leggen in multilaterale akkoorden. De VS en Europa kiezen er daarom nu stevast voor om, buiten de WTO om, tal van bilaterale akkoorden af te sluiten met derde landen.

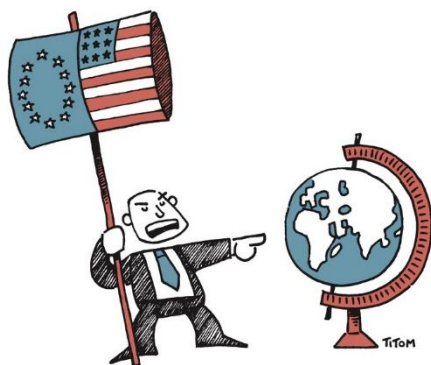
Deze akkoorden bevatten vaak normen die ontwikkelingslanden in het verleden, met de steun van de opkomende BRIC's economieën³, stevast weigerden te aanvaarden in het kader van de WTO. TTIP en CETA kunnen echter niet los gezien worden van twee andere grote verdragen: het TransPacific Partnership (TPP) en het Trade in Services Agreement (TISA) die eveneens onder leiding van de VS besloten zijn, of nog onderhandeld worden met verscheidene landen uit het Zuiden. De doelstelling is duidelijk: deze landen wegstrijken uit de invloedssfeer van de zogenaamde BRIC's, die in geen van deze verdragen zijn opgenomen. Door te starten met de onderhandelingen van het grote trans-Atlantische handelsakkoord TTIP, stuurden Europa en de VS een duidelijke boodschap de wereld in: wij zijn het grootste economische blok, wij bepalen de regels.

¹ Transatlantic Trade and Investment Partnership of Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag.

² Comprehensive Economic and Trade Agreement of Alomvattend Economisch en Commercieel Akkoord.

³ BRIC-landen: Brazilië, Rusland, India en China.

Alle landen gelijk voor de TTIP-wet?

Het is choquerend om te zien met welke arrogantie de twee grote economische machten hun regels willen opleggen aan andere landen. Ze steken niet onder stoelen of banken dat TTIP ontworpen wordt als een *blueprint* of model voor toekomstige handels- en investeringsakkoorden. Net daarom is het zo belangrijk dat men een correcte inschatting maakt van de mogelijke negatieve gevolgen op vlak van sociale bescherming, volksgezondheid en milieu. We moeten ervoor zorgen dat schadelijke verdragen zoals TTIP en CETA geen realiteit worden, niet alleen voor ons, maar ook voor de bevolking van de vele landen die morgen gelijkaardige akkoorden zullen ondertekenen. Zij hebben geen stem in

deze onderhandelingen, maar zullen er mee de gevolgen van dragen.

Ontwikkelingslanden zullen echter niet moeten wachten op toekomstige handelsakkoorden om de impact van TTIP te voelen. Als TTIP er komt zal het marktaandeel van de andere landen dalen, inclusief ontwikkelingslanden. Verschillende studies voorspellen exportdalingen tot 34 procent voor landen als Thailand en Indonesië, andere suggereren inkomstenverliezen van 7,4 procent voor Guinee of 4,1 procent voor Botswana.

Europees Commissaris voor Handel Cecilia Malström weerlegt deze voorspellingen, en wijst op de vele bilaterale akkoorden en EPA's (Economische Partnerschapsakkoorden) die Europa afsloot met ontwikkelingslanden. Ze vergeet er wel bij te vertellen dat deze akkoorden vaak meer na- dan voordelen voor de betrokken landen opleveren.

TTIP belooft ook veel slechts voor het klimaat. Impactmetingen wijzen erop dat mindere strenge milieuregels en een toename van de CO₂-uitstoot de klimaatverandering een versnelling hoger zullen doen schakelen. En zoals we allemaal weten, wordt het Zuiden eerder en zwaarder door *climate change* getroffen. En de klimaatverandering op haar beurt, zal enorme gevolgen hebben voor de volksgezondheid.

TTIP en CETA kunnen onze gezondheid schaden

En dat brengt ons naadloos bij onze grootste zorg: TTIP en CETA kunnen de gezondheid schaden, daar zijn verschillende Belgische gezondheidsorganisaties⁴ het luidend over eens. Ze waarschuwen voor meer privatisering en commercialisering in de gezondheidszorg en sociale dienstverlening, wat tot minder aandacht voor patiënten en minder toegankelijke en kwaliteitsvolle zorg kan leiden. Het is bovendien erg waarschijnlijk dat prijzen voor geneesmiddelen door strengere patentregelingen zullen stijgen, en zo publieke gezondheidsbudgetten – in veel landen nu al ondermaats - nog meer onder druk zullen zetten. Door arbitragemechanismen die bedrijven toelaten overheden aan te klagen voor maatregelen die hun winsten in het gedrang kunnen brengen, zullen overheden hun autonomie verliezen om een eigen beleid te volgen inzake gezondheidszorg, preventie en ziekteverzekering. TTIP dreigt zo onze gezondheid in handen van multinationals te geven. Daarnaast zullen voeding van slechtere kwaliteit, een hoger alcohol- en tabaksverbruik en lagere standaarden voor chemische producten mogelijk zeer kwalijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid.

De SDG's of TTIP en CETA in de prullenmand?

Het lijkt ons zo klaar als een klontje: TTIP en CETA, zoals ze nu voorliggen, zijn onaanvaardbaar en druisen regelrecht in tegen eerder genomen engagementen. Weet je nog dat alle VN-lidstaten amper een jaar geleden, triomfantelijk en onder luid trompetgeschal, de 17 SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelen goedkeurden? De wereldgemeenschap engageerde zich onder meer om tegen 2030 armoede en honger te beëindigen, om gezondheidszorg en medicijnen toegankelijk en betaalbaar te maken voor iedereen, om klimaatverandering te bestrijden, ... Als de SDG's voor Europa

⁴ Actieplatform Gezondheid en Solidariteit, Socialistische Mutualiteiten, CM, Onafhankelijke ziekenfondsen, Landsbond van Liberale Mutualiteiten, De Neutrale Ziekenfondsen.

en de VS iets meer betekenen dan een vodge papier, dan verwijzen ze maar beter TTIP en CETA naar de prullenmand en werken ze aan duurzame en democratische akkoorden.

Auteur : Liesbet Vangeel (FOS)

Wergroep Noord-Zuid Actieplatform Gezondheid en Solidariteit

Wergroep “sociale determinanten van gezondheid” van Be-cause Health

Wij zijn erbij op 20 september, op de nationale STOP TTIP & CETA dag! Afspraak om 16u30 in de Twekerkenstraat, we sluiten ons aan bij het gezondheidsblok.

Meer info: www.stopttip.be